

รธน. มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๓

ประมวลรัษฎากร มาตรา ๔๐ (๒) (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) และ (๘) มาตรา ๕๗ ตี และมาตรา ๕๗ เบญจ

ประมวลรัษฎากร มาตรา ๔๐ (๒) (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) และ (๘) เป็นบทบัญญัติที่จำแนกเงินได้พึงประเมินออกเป็นประเภทต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ไม่มีข้อความที่มีลักษณะเป็นการกระทบกระเทือนหรือจำกัดเสรีภาพในการประกอบกิจการหรือประกอบอาชีพของบุคคล ไม่กระทบต่อสาระสำคัญแห่งสิทธิและเสรีภาพ และไม่เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๓ ประกอบมาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๐

การที่ประมวลรัษฎากร มาตรา ๕๗ ตี วรรคหนึ่ง กำหนดให้สามีและภริยาที่อยู่ร่วมกันตลอดปีภาษีที่ล่วงมาแล้วให้ถือเอาเงินได้พึงประเมินของภริยาเป็นเงินได้ของสามี และให้สามีมีหน้าที่และความรับผิดชอบในการยื่นรายการและเสียภาษี แต่เมื่อมีปัญหาภาษีค้างชำระกลับให้ภริยาช่วยรับผิดชอบด้วยนั้น เป็นการไม่ยุติธรรมสำหรับภริยา สามีและภริยามีสิทธิเท่าเทียมกันตามที่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ รับรองไว้ ถ้าภริยามีรายได้ของตัวเองย่อมต้องมีสิทธิที่จะยื่นรายการและเสียภาษีของตัวเองและรับผิดชอบปัญหาที่เกิดขึ้นในเรื่องภาษีค้างชำระด้วยตนเอง และยังเป็น การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล เพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องสถานะของบุคคลระหว่างหญิงโสดกับหญิงมีสามีที่มีเงินได้ตามมาตรา ๔๐ (๒) - (๘)

สำหรับมาตรา ๕๗ ตี วรรคสอง เป็นการบังคับให้สามีและภริยาต้องยื่นรายการเสียภาษีร่วมกันทางอ้อมเพื่อให้จ่ายภาษีมากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ เป็นการจำกัดสิทธิไม่ให้สามีและภริยาแยกกันยื่นรายการและเสียภาษี ถือได้ว่าไม่ส่งเสริมความเสมอภาคของชายและหญิง

ส่วนมาตรา ๕๗ ตี วรรคสาม เป็นการกำหนดให้เจ้าพนักงานมีดุลพินิจอนุญาตให้สามีและภริยาแยกกันยื่นรายการเสียภาษีได้ แต่ถ้าฝ่ายใดค้างชำระหรือไม่ชำระภาษี ให้อีกฝ่ายหนึ่งร่วมรับผิดชอบเป็นบทบัญญัติที่อาศัยสถานะความเป็นสามีและภริยาบังคับให้อีกฝ่ายที่ไม่มีความผิดต้องร่วมรับผิดชอบไม่เป็นธรรมและไม่ยุติธรรมกับฝ่ายที่ไม่ได้กระทำผิด และไม่ส่งเสริมความเสมอภาคของชายและหญิง

นอกจากนี้การที่ประมวลรัษฎากร มาตรา ๕๗ เบญจ วรรคหนึ่ง กำหนดให้ภริยาแยกยื่นรายการและเสียภาษีได้เฉพาะกรณีที่มีเงินได้พึงประเมินมาตรา ๔๐ (๑) เท่านั้น ซึ่งไม่มีความจำเป็นหรือเหตุผลใดที่จะต้องกำหนดไว้เช่นนั้น เป็นการไม่ส่งเสริมความเสมอภาคของชายและหญิง เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องสถานะของบุคคลภายหลังจากการสมรส ดังนั้นบทบัญญัติดังกล่าว มาตรา ๕๗ ตี และมาตรา ๕๗ เบญจ จึงขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐

ย่อโดย นายภาณุมาศ ชัดประเสริฐ
นักวิชาการคดีรัฐธรรมนูญชำนาญการ

นางศรัณยา วีระกรพานิช
ผู้อำนวยการสำนักคดี ๓